

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΚΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΣΟΒΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι

ΜΗΝ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙΤΕ ΤΙΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Διονύσης Γουσέτης*

Στο τεύχος 73 των «Σύγχρονων Θεμάτων» (Ιούνιος 2000), υπάρχει άρθρο του Στέφανου Πεσμαζόγλου με τίτλο «Η “Δύση” στον καθρέφτη του Κοσόβου».

ΔΕΝ ΘΑ ΔΙΣΤΑΣΩ να συνταχθώ με το συμπέρασμα του συγγραφέα ότι η «Δύση» έδρασε επιλεκτικά στην υπόθεση αυτή, όπως άλλωστε συνηθίζει γενικότερα, αν με την έννοια «Δύση» περιοριστούμε κατ' αρχήν στις Δυτικές κυβερνήσεις. Όπως σωστά παρατηρεί, «ο κίνδυνος σήμερα είναι η διαχείριση ενός ευρύτατου φάσματος [ανθρωπίνων] δικαιωμάτων (...), σύμφωνα με τις κατά περίπτωση ερμηνείες που θα δίδονται, ώστε να εξυπηρετούνται τα συμφέροντα του ισχυρότερου». Θα προσέθετα ότι αυτό δεν αποτελεί προνόμιο του «ισχυρότερου», ούτε της «Δύσης». Όσο υπάρχει το έθνος-κράτος, κάθε εθνική κυβέρνηση (όχι μόνο οι ισχυρές) θεωρεί και θα θεωρεί απολύτως νόμιμη υποχρέωσή της να προτάσσει των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου τα απ' αυτήν νομιζόμενα ως «εθνικά συμφέροντα». Όσο τουλάχιστον «την παίρνει». Και είναι απορίας άξιο ότι προοδευτικοί αριστεροί διανοούμενοι της χώρας μας επιμένουν, παρά ταύτα, να θέτουν την κρατική κυριαρχία υπεράνω των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ή έστω να θεωρούν ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορούν να προστατευθούν αποτελεσματικά μέσα στα πλαίσια του έθνους-κράτους και της εθνικής κυριαρχίας.

Δεν θα διστάσω επίσης να συμμεριστώ τις κατηγορίες του εναντίον ορισμένων δυτικών, κυρίως αμερικανικών, media για ενορχηστρωμένη ΝΑΤΟϊκή προπαγάνδα, αν και επιφυλάσσομαι για ορισμένα ευρωπαϊκά, όχι μόνο περιθωριακά, αλλά και mainstream. Υποθέτω ότι για να ανακαλύψει κανείς τη μεροληψία της γαλλικής Monde ή της Liberation, αν υπάρχει, θα πρέπει να προχωρήσει σε έρευνα τρίτου βαθμού. Προφανώς ισχύει κι εδώ η προσθήκη περί μη προνομίου της «Δύσης».

Δεν θα διστάσω ακόμα να αποδώσω προκατάληψη και στη λεγόμενη «κοινή γνώμη» των Δυτικών χωρών, που

οφειλόταν στην πληροφόρηση που είχε, αν κρίνω απ' την ανάλογη προκατάληψη της ελληνικής «κοινής γνώμης», προς την αντίθετη βέβαια κατεύθυνση.

Δεν θα διστάσω, τέλος, να συμφωνήσω ότι στη «Δύση» υπήρξαν διανοούμενοι που «δεν μπόρεσαν να διακρίνουν μεταξύ της δικής τους γνήσιας αγωνίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα από τη διαχείριση και πατρωνεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων». Υπήρχαν τέτοια φαινόμενα σύγχυσης της διανόησης και στη χώρα μας, προς την αντίθετη κατεύθυνση. Π.χ. ο αποσχιστικός αγώνας της κουρδικής μειονότητας της Τουρκίας χαρακτηρίστηκε «αγώνας για την εθνική ανεξαρτησία», ενώ ο αποσχιστικός αγώνας της αλβανικής μειονότητας της Σερβίας (Κόσοβο) χαρακτηρίστηκε «εμφύλιος πόλεμος».

Η βασική αντίρρησή μου αφορά την κριτική στις διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ). Κριτικάρονται ότι στον πόλεμο του Κοσόβου μετατράπηκαν «από μη κυβερνητικές σε υπερκυβερνητικές». Ως παράδειγμα προβάλλονται τρεις οργανώσεις, τις δύο από τις οποίες έχω ζήσει «από τα μέσα» ως μέλος και με την υπόθεση της τρίτης έχω ασχοληθεί και αρθρογραφήσει. Ιδού η αντίρρηση:

Α. ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 5 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ:

«Στην διάρκεια του πολέμου NGOs με παράδοση ουσιαστικά δεκαετιών που παρακολουθούσαν από κοντά την κατάσταση ως προς τα ανθρώπινα και εθνοτικά δικαιώματα, όπως η *Amnesty International* και η *Human Rights Watch*, αντέδρασαν στον ξεριζωμό και τον σκοτωμό Αλβανών προσφύγων και κατήγγειλαν εθνοκαθαρτικές πρακτικές και πολύ ορθά. Αγνόησαν όμως τις εκκλήσεις Σέρβων πολιτών που σκοτώθηκαν είτε από πυροβολισμούς του UCK είτε από βομβαρδισμούς του ΝΑΤΟ. Αδιαφόρησαν ακόμη σήμερα στον διωγμό τους όπως και άλλων μειονοτικών (όπως κατήγγειλε πρόσφατα ο πρόεδρος της εβραϊκής κοινότητας της Πρίστινα)» (υπογρ. δικές μου).

Πιστεύω ότι, με τις λέξεις «αγνόησαν» και «αδιαφόρησαν», ο φίλος συγγραφέας δεν εννοεί ότι αυτές οι ΜΚΟ αποσιώπησαν τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από το ΝΑΤΟ (κατά και μετά τη διάρκεια των βομβαρδισμών) και από τον UCK (πριν, κατά και μετά τη διάρκεια των βομβαρδισμών), γιατί κάτι τέτοιο είναι εξώφθαλμα αναληθές. Η

* Δ/ντης του περιοδικού «Μαρτυρίες» και τ. Γ. Γραμματέας Ελληνικού Τμήματος Δ. Αμνηστίας.

τ. Αντιπρόεδρος «Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών Ελσίνκι».

αναλήθεια αποδεικνύεται από το πλήθος των γραπτών ανακινώσεων τους, που και σήμερα ο αναγνώστης μπορεί να διαβάσει στις ιστοσελίδες τους. Οι συγκεκριμένες ΜΚΟ, αντίθετα προς την αντίληψη που η προπαγάνδα του NATO κυκλοφορούσε στη «Δύση», ποτέ δεν αντιμετώπισαν αυτό τον Οργανισμό ως «όργανο της διεθνούς κοινότητας», που επενέβαινε για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά απλά ως ένα από τα εμπόλεμα μέρη.

Τι όμως μπορεί να εννοεί ο συγγραφέας;

Πιθανόν να εννοεί ότι π.χ. η ΔΑ διαφοροποιεί την ένταση της κριτικής προς τα εμπόλεμα μέρη, υπέρ του NATO. Δεν νομίζω, τουλάχιστον ερευνώντας σε πρώτο βαθμό (πρώτη ματιά), ότι υπάρχει σοβαρό θέμα, ιδιαίτερα αν λά-

Αντικρούστηκε την ίδια μέρα από τον εκπρόσωπο του NATO, τον πολύ Jamie Shea, και μια εβδομάδα αργότερα –ήταν τυχαία η επίσπευση;– δημοσιεύτηκε η έκθεση της Επιτροπής του ΔΠΔ, η οποία συνιστούσε να τεθεί το όλο θέμα ευθυνών NATO στο αρχείο και την οποία υιοθέτησε η εισαγγελέας Κάρλα Ντελ Πόντε.

Όσο για τον πρόεδρο της εβραϊκής κοινότητας στην Πρίστινα, η καταγγελία του δεν νομίζω να απευθύνεται στις ΜΚΟ, που (επαναλαμβάνω) πολλές φορές έχουν διαμαρτυρηθεί για τους μεταπολεμικούς διωγμούς όλων των μειονοτήτων από τους Αλβανούς και για την αδυναμία (αν όχι την αδιαφορία) της διεθνούς KFOR, αλλά στους διωγμούς καθεαυτούς.

βουμε υπ' όψη μας πως, στη συνείδηση του μέσου αναγνώστη, το NATO ταυτίζεται με τις ΗΠΑ. Είναι γνωστή η κριτική της ΔΑ προς την κυβέρνηση των ΗΠΑ.

Πιθανόν να εννοεί ότι οι 12 μήνες από τη λήξη των βομβαρδισμών, που πέρασαν μέχρι τη δημοσίευση της εμπεριστατωμένης (27.000 λέξεις) έκθεσης της ΔΑ για τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από το NATO, είναι διάστημα υπερβολικό. Ίσως το διάστημα να ήταν μεγάλο. Ας συνεκτιμήσουμε όμως ότι πρόκειται για μια έκθεση που όφειλε να αναλύει λεπτομερώς και να θεμελιώνει τεκμηριωμένα τόσο την απεριφραστη καταδίκη των παραβιάσεων του NATO, όσο και το αίτημα της οργάνωσης για προσαγωγή των υπευθύνων του Οργανισμού στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ). Δεν είναι τόσο απλή υπόθεση, όταν κανείς έχει να αντιμετωπίσει το προπαγανδιστικό και νομικό οπλοστάσιο ενός Οργανισμού όπως το NATO. Θα αποτελούσε, ιδιαίτερα, αδικία προς την ΔΑ, το να θεωρήσουμε ότι η οργάνωση καθυστέρησε ηθελήμενα τη δημοσίευση της έκθεσής της. Η έκθεση της ΔΑ δημοσιεύτηκε στις 7 Ιουνίου 2000, δηλαδή πριν τη δημοσίευση της απaráδεκτης έκθεσης της Επιτροπής του ΔΠΔ.

Β. ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΣΗΜΕΙΟ 5 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

«Οι «Γιατροί Χωρίς Σύνορα» έστειλαν δεκάδες γιατρούς στα αλβανικά προσφυγικά στρατόπεδα και πολύ ορθά –όπως επεσήμανε ο πρόεδρος του ελληνικού παραρτήματος Βουδούρης. Αλλά δεν έστειλαν κανένα γιατρό μέσα στη Σερβία και το Κόσοβο και αυτό είναι καταδικαστέο. Αν και δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τις επακριβείς συνθήκες των δράσεων και αντιδράσεων της διεύθυνσης και των παρακλαδίων της οργάνωσης, είναι δύο φορές καταδικαστέα η διαγραφή του ελληνικού κλάδου τους επειδή ακριβώς προσπάθησε να καλύψει το δεδομένο κενό που ανεξάρτητα ευθυνών διαμορφώθηκε» (υπογρ. δικές μου).

Ο φίλος συγγραφέας ομολογεί ότι δεν γνωρίζει επακριβώς τα εσωτερικά των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα». Στην ίδια ομολογία προβαίνει και εγώ. Ωστόσο, έχω ορισμένες σκέψεις και ορισμένα ερωτήματα, που θέλω να θέσω υπ' όψη του και υπ' όψη των αναγνωστών.

1. Η διαγραφή, αν πρόκειται για διαγραφή και όχι για αποχώρηση (άκουσα κι αυτή την εκδοχή), έγινε με την ομόφωνη απόφαση όλων των υπολοίπων εθνικών τμημά-

των των «Γιατρών». Όλοι αυτοί ήσαν ριψάσπιδες των στόχων και των ιδανικών τους και μόνο το Ελληνικό Τμήμα, κατά δήλωση του προέδρου του, «έσωσε την τιμή των Γιατρών Χωρίς Σύνορα»;

2. Πώς εξηγείται να έχει διαγραφεί το Ελληνικό Τμήμα από τον Ιούνιο και να «ποιεί την νήσσαν», δεχόμενο και συγχαρητήρια υπό την ιδιότητά του αυτή, για την απονομή του βραβείου Νόμπελ (που εν τω μεταξύ απονεμήθηκε στην Οργάνωση), μέχρι τον Οκτώβριο του 1999, οπότε έκανε την αποκάλυψη η γαλλική εφημερίδα Monde;

3. Πόσοι γνωρίζουν ότι η διεθνής οργάνωση «δεν έστειλε κανένα γιατρό μέσα στη Σερβία και το Κόσοβο» για τον απλούστατο λόγο ότι ο Μιλόσεβιτς δεν τους έδινε βίζα,

αν αυτοί δεν δέχονταν να τους οδηγούν οι συμπίροι του εκεί, όπου θα 'ενέκριναν' την παροχή βοήθειας; Προφανώς, η τυχόν αποδοχή του όρου του Μιλόσεβιτς θα συγκρούταν με το καταστατικό τους και βέβαια με τη λογική όλων των ΜΚΟ για ανεξαρτησία από κυβερνήσεις. Αν οι «Γιατροί» δέχονταν τέτοιο περιορισμό, θα κινδύνευαν να προβούν, άθελά τους, σε διακρίσεις κατά την παροχή της βοήθειας, ταυτιζόμενοι έτσι στα μάτια του κόσμου με το καθεστώς. Υποψιάζομαι ότι το Ελληνικό Τμήμα δέχτηκε τον περιορισμό, παραβιάζοντας το καταστατικό και πιθανολογώ ότι γι' αυτό ο Μιλόσεβιτς έδωσε βίζα μόνο στους «αδελφούς Έλληνες». Προς επίρρωση της υποψίας μου, σημειώνω ότι η εκπρόσωπος των Ελλήνων «Γιατρών», Σοφία Ιωάννου, παραδέχτηκε στο Reuters (21/10/1999) πως «το Ελληνικό Τμήμα κεφαλαιοποίησε τους παραδοσιακούς φιλικούς δεσμούς μεταξύ Αθηνών και Βελιγραδίου». Αφού λοιπόν οι Έλληνες γιατροί ήθελαν να κεφαλαιοποιήσουν τους δεσμούς Αθηνών – Βελιγραδίου, ας το έκαναν χωρίς την ταμπέλα «Χωρίς Σύνορα». Τίποτα και κανείς δεν τους εμπόδιζε. Γιατί προτίμησαν τη σύγκρουση με το διεθνές κέντρο τους;

4. Πιστεύω πως όταν διαφωνείς με μια διεθνή οργάνωση στην οποία είσαι εθνικό μέλος, προφανώς θεωρείς ότι έχεις δίκιο και ότι τα άλλα μέλη έχουν άδικο. Αν δεν μπορείς να τα πείσεις λοιπόν, αποχωρείς. Δεν περιμένεις να σε διαγράψουν (αν πρόκειται περί διαγραφής) και –πολύ περισσότερο– δεν αποσιωπάς τη διαγραφή σου για ένα μήνα, μέχρις ότου την κοινοποιήσει η οργάνωση. Κυρίως, δεν συνεχίζεις να χρησιμοποιείς το όνομα, το λογότυπο και τα σύμβολα της οργάνωσης, ακόμα και αν με νομικά κόλπα μπορείς να αχρηστεύσεις την προσπάθεια της οργάνωσης να σου τα αφαιρέσει. Και βέβαια, αν είσαι πρόεδρος μη κυβερνητικής, ανθρωπιστικής οργάνωσης, θα πρέπει να είσαι πολύ καλά πληροφορημένος πριν δηλώσεις ότι το ανθρωπιστικό κίνημα «βρέθηκε εκεί που το NATO επιθυμούσε, έκανε ό,τι το NATO επιθυμούσε και είπε ό,τι το NATO επιθυμούσε».

5. Ομοίως, πιστεύω πως, όταν είσαι ΜΚΟ που σέβεται τον εαυτό της, την ανεξαρτησία της από την κυβέρνηση και την ουδετερότητα που διακηρύσσει, παίρνεις αποστάσεις από την υποστηρικτική δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου. Αποποιείσαι τη στήριξη που σου παρέχει, με ερώτησή του στη Βουλή, ο εθνικιστής βουλευτής κ. Χαϊτίδης. Δεν χρειάζεσαι, μετά και από τα ανωτέρω, να προσφεύγεις στην εκπομπή του κ. Τράγκα και δεν προστρέχεις, με τον τρόπο αυτόν, στην υποστήριξή του, προκαλώντας και εκείνες των κκ. Παπαθεμελή, Κανέλλη κλπ. Αντίθετα, προσφεύγεις (πράγμα που δεν έκαναν οι Έλληνες «Γιατροί»), στο ευρύτερο όργανο των ελληνικών ΜΚΟ, τον «Ενεργό Πολίτη», όπου ανήκεις. Αναζητάς υποστήριξη από τις «αδελφές ΜΚΟ» που ανήκουν στον ίδιο φορέα (οι οποίες όμως απέφυγαν να τους στηρίξουν).

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΜΚΟ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ

Δεν ισχυρίζομαι ότι όλες οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι πρότυπα αμεροληψίας, ούτε ότι πρέπει να μένουν στο απυρόβλητο. Υπερασπίστηκα τις τρεις συγκεκριμένες, επειδή ο φίλος συγγραφέας τις έφερε ως παράδειγμα για να διατυπώσει την άποψη ότι «σειρά δυτικών και διεθνών ΜΚΟ μετατρέπονται από «μη κυβερνητικές» σε υπερκυβερνητικές». Κινδυνεύει έτσι να ταυτίζεται με εκείνους που, σε πολλές περιπτώσεις, ιδιαίτερα την περίοδο των NATOϊκών βομβαρδισμών, προέβησαν σε αήθεις επιθέσεις εναντίον τους, επειδή δεν συνέπιπταν με το περιεχόμενο κλίμα. Η μονομερής στήριξη του καθεστώτος Μιλόσεβιτς, είτε υπό το ψευδώνυμο «αδελφοί Σέρβοι», είτε υπό την στοχοπροσηλωτική επωδό «ένας είναι ο εχθρός ο ιμπεριαλισμός», έσπαγε κόκκαλα την εποχή του πολέμου: διαστρέβλωνε ειδήσεις, σπίλωνε αμερόληπτους ανθρώπους, εξευτέλιζε νηφάλιες απόψεις. Πήρε σβάρνα ό,τι έβρισκε στο δρόμο του. Ακόμη και μη κυβερνητικές

οργανώσεις, που μέχρι τότε ετύγχαναν σεβασμού.

Μέλος, από εικοσαετίας, της «Διεθνούς Αμνηστίας» και από δύο ετών του «Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών Ελσίνκι», που ανήκει (όπως και η «Human Rights Watch») στη «Διεθνή Ομοσπονδία Ελσίνκι», παρουσίασα τότε, από τις στήλες της «Αυγής» σε δύο άρθρα (8 και 15 Μαΐου 1999) τις θέσεις των δύο οργανώσεων, σε μια προσπάθεια να αποκαταστήσω την αλήθεια, να αντιστρέψω το εναντίον τους κλίμα και να αποκρούσω τις εναντίον τους άδικες επιθέσεις. Εις μάτην, όπως απεδείχθη. Απλώς, μοιράστηκα κι εγώ τη μοίρα του προπηλακισμού τους.

Σταχυολογώ δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα. Χαρακτηριστικά, διότι προέρχονται από ανθρώπους εγνωσμένης ευαισθησίας περί τα ανθρώπινα δικαιώματα.

α) Στην «Ελευθεροτυπία» της 26/5/1999 ο Γιώργος Βότσης κατηγόρησε τη Διεθνή Αμνηστία ότι ασκεί την «*πιο ύπουλη πολιτική, των δήθεν ίσων αποστάσεων*» στον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας. Την εποχή του διπολισμού, η ΔΑ είχε υποστεί την ίδια επίθεση από εκείνους που επιθυμούσαν να ταυτιστεί με τον ένα ή με το άλλο πόλο. Η ΔΑ δεν τους έκανε το χατίρι. Αντίθετα, φρόντιζε οι κρατούμενοι συνείδησης που υιοθετούσε, να είναι «ζευγαρωμένοι»: ένας από το Ανατολικό και ένας από το Δυτικό μπλοκ. Ένα από τα τότε υιοθετημένα άτομα της ΔΑ ήταν η Φώφη Λαζάρου, στέλεχος της Αριστεράς, φυλακισμένη από το μετεμφυλιακό καθεστώς. Αντιγράφω ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα από άρθρο της στο περιοδικό «Μαρτυρίες» της ΔΑ (τεύχος 3/1998):

«Όταν έλαβα το πρώτο γράμμα [συμπαράστασης από μέλη του Βρετανικού Τμήματος της ΔΑ], ένοιωσα ανάμικτα συναισθήματα συγκίνησης και δυσπιστίας. Συγκίνησης επειδή κάποιοι άγνωστοί μου άνθρωποι ενδιαφέρθηκαν για μένα, για την άδικη δίωξή μου και την απάνθρωπη φυλάκισή μου. Δυσπιστίας, διότι στο γράμμα αναφερόταν ότι οι άνθρωποι αυτοί εργάζονταν παράλληλα για την απόλυση κρατουμένου στην τότε Ανατολική Γερμανία (...). Αργότερα (...) σκέφτηκα πόσο αδικαιολόγητη και ανεδαφική ήταν η δυσπιστία που ένοιωσα».

Μήπως ο Γιώργος Βότσης πρέπει να συζητήσει την άποψη που εξέφρασε με τη Φώφη, μέλος σήμερα της Διεθνούς Αμνηστίας;

β) Στην «Αυγή» της 30/5/1999, ο Σοφιανός Χρυσοστομίδης γράφει: «Είναι λυπηρό ότι ακόμη και διεθνείς οργανώσεις, όπως η Διεθνής Αμνηστία λόγου χάρη, αλληλογραφούν με το ΝΑΤΟ ή τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ για να πληροφορηθούν κατά πόσο οι στρατιωτικές δυνάμεις του ΝΑΤΟ σέβονται τους κανόνες του... διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Αλληλογραφούν για να μην καταγγείλουν».

Ο συμπαθέστατος και γλυκύτατος Σοφιανός προφανώς δεν γνώριζε ότι η μέθοδος της ΔΑ είναι να μην καταγγέλλει ποτέ κυβερνήσεις ή καθεστώτα ως τέτοια, αλλά μόνο

τις παραβιάσεις που διαπράττονται από αυτά. Και ακόμα, ότι μέθοδος πίεσης (που ακολουθείται από όλες τις ΜΚΟ) είναι η διατύπωση των αιτημάτων για προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω «ευγενικών επιστολών» προς τους κάθε λογής χασάπηδες κυβερνήτες.

Η ΑΠΟΪΔΕΟΛΟΓΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Αν μακρηγόρησα τόσο υπερασπιζόμενος τις τρεις μη κυβερνητικές οργανώσεις, το έκανα επειδή θεωρώ ότι το θέμα δεν αφορά μόνο αυτές. Αφορά τη συνολική αντίληψη που υπάρχει για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σε έναν κόσμο, όπου οι ιδεολογίες σχετικοποιούνται, όπου οι πολιτικές συγχέονται, όπου γίνεται λόγος ακόμα και για το τέλος της ιστορίας, η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί ένα ασφαλές κριτήριο για τις αντιλήψεις και τις δράσεις κάθε ανθρώπου που φιλοδοξεί να συμβάλει στη βελτίωση της κοινωνίας. Απαιτείται όμως διαπαιδαγώγηση στο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, στην ανοχή στη διαφορετικότητα, στην ανίχνευση της αμεροληψίας, του δίκιου του «άλλου», στην κατανόηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως απόλυτης αξίας, μακριά από σκοπούς που αγιάζουν τα μέσα, κυρίως μακριά από ιδεολογικές (και για τούτο επιλεκτικές) αντιλήψεις περί του ποιος είναι ο θύτης και ποιος είναι το θύμα.

Την εποχή του ψυχρού πολέμου και του διπολισμού, η Δ. Αμνηστία κατηγορήθηκε, ένθεν και ένθεν, για μεροληψία, ακόμα και για πρακτόρευση συμφερόντων. Σήμερα, τα ίδια τα ανθρώπινα δικαιώματα, μαζί τους και οι ΜΚΟ, κατηγορούνται στην Ελλάδα, επειδή χρησιμοποιούνται από τη «Δύση» για στρατιωτικές επεμβάσεις. Μοιάζει σαν να κατηγορείς τα δέντρα, επειδή κάποιοι χρησιμοποιούν το ξύλο τους για να φτιάχνουν φονικά όπλα. Ή σαν να δικαιώνεις εκείνους που θεωρούν ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα (άρα και οι υπερασπιστές τους) είναι αποκλειστική αξία της «Δύσης» και κυρίως μοχλός του δυτικού ιμπεριαλισμού για την παγκόσμια κυριαρχία. Οι αντάξιες του ονόματός τους ΜΚΟ στάθηκαν και στέκονται με το μέρος των θυμάτων, χωρίς να χαρίζονται σε κανέναν.